

Kleuren maken

De kinderen leren mét en zonder beperking nieuwe kleuren mengen

Op de planeet Mars, 11 jaar

onderwerp

op een vreemde planeet

techniek

schilderen met rood, geel, wit en zwart; plakkaatverf

formaat

25 × 32 cm

Toelichting

Op een vreemde planeet kan van alles gebeuren. In de science-fictionwereld projecteren we vaak mogelijkheden waar we binnen de aardse realiteit van dromen. Voor de kinderen is het een gewone zaak dat er op een vreemde, nog niet ontdekte planeet de kleuren blauw en groen kunnen ontbreken. Alles ziet er dan extra onaards uit. In deze les mét kleurbeperving mengen we met de kleuren rood, geel, wit en zwart. Het zal blijken dat de kleurnuanceringsen erg groot kunnen zijn. Van lichtgeel tot lichtroze of van moddergroen tot een onbestemd paars. Door een dergelijke beperking te combineren met een even vreemd onderwerp wordt de fantasie optimaal geprikkeld. Illustratiemateriaal over planeten in ons zonnestelsel is een aanzet om de les op gang te brengen. Laat de kinderen zelf ook verzamelen. De kleurcombinaties zijn van dien aard dat een waarschuwing op z'n plaats is: het kan in een ongenueanceerde smeerboel ontaarden. Dat is niet de bedoeling! Laat ze daarom de penselen steeds goed uitspoelen zodat restanten van een vorige kleur de nieuwe kleur niet onnodig beïnvloeden zodat er te weinig kleurverschillen zouden ontstaan. Leer de kinderen ook, niet te nat te werken. Na het uitspoelen wordt het penseel steeds afgedroogd alvorens nieuwe kleuren te mengen.

Begeleiding

We beginnen de les met een introductie van het onderwerp. Een zeer korte toelichting op het verschil tussen zon, maan en planeet kan op z'n plaats zijn. Planeten geven kans op leven, op bewegen. Er zijn planeten met giftige gassen. Hoe zou de kleur van die lucht zijn? Zijn er op de planeet landschappen zoals wij die kennen? Is er vulkanisme? Ongetwijfeld zal de voorstelling van een buitenaards landschap beïnvloed zijn door bekende tv-series of science-fictionfilms. Na de introductie volgt de uitleg van de middelen. Wat we ook bedenken: de kleur blauw ontbreekt. We werken de opdracht uit met dit beperkte aantal kleuren: wit, geel, rood en zwart. Ook groen wordt niet gebruikt (wel het groen dat ontstaat door zwart en geel). In deze opdracht beginnen we direct met het penseel; er wordt dus niet geschetst met potlood. Tijdens de begeleiding leggen we de nadruk vooral op de sfeer. Het andere dan het bekende, het vreemde vooral in de kleur wordt het doel van de les. Leer de kinderen genuanceerd te werken in de kleine vlakjes. De les mag niet te lang duren, anders gaan de kleuren te veel op elkaar lijken. Wanneer we te lang mengen, worden de kleuren doodgemengd. Het is belangrijk erop te wijzen dat de planeet volkomen onbewoond is. De kans dat een kind blijft steken in details van bijvoorbeeld marsmannetjes met ruimtepakken bestaat dan niet. Na afloop kunnen de tekeningen bijvoorbeeld in een lange strook gelegd worden om te bekijken in hoeverre de landschappen op elkaar aansluiten. Opmerking: afhankelijk van de beginsituatie kan de 2e opdracht ook wel als eerste gedaan worden.

onderwerp

schilderskiel

techniek

schilderen met
kleurbeperving,
proberen van het
mengen

formaat

50 × 65 cm

Andere opdracht

Voor deze les hebben we een groot vel papier nodig, bijv. 80 × 65 cm. We verdelen de klas in groepjes van vier. Elke leerling krijgt een beperkt palet: wit, bruin en lichtblauw óf geel, rood en wit óf groen, paars en wit óf zwart, blauw en rood. Op het grote papier wordt een schilderskiel afgetekend. Dit kan ook de vorm van een T-shirt zijn. Op deze kiel komen nu de meest vreemde dingen tot stand: er is niet één kleur dezelfde! Op de kiel zitten

vlekken, spetters en strepen. Zelfs tot over de rand! Er mag wel iets van het wit van de kiel overblijven, anders wordt het een carnavalshemd. Denk erom: géén een kleur is hetzelfde. De groep werkt samen of de kinderen werken elkaar tegen, dat kan ook. Wanneer het werk geklaard is, samen opruimen. Is de schilderskiel droog, dan uitknippen en aan een lijntje hangen. Lijken de kielen op elkaar? Welke verschillen zien we?

Schilderskiel, groepswork, 10 jaar